

PIELEA DE PEȘTE - ALTERNATIVA DE UTILIZARE PENTRU CONFEȚIONAREA PRODUSELOR DIN PIELE

Olga PANCENCO,
Conducător științific: dr. Valentina BULGARU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat: *Pieile crude de pește sunt considerate pe drept o sursă încă nevalorificată integral în industria de pielărie. Pieile finite de pește pe lângă aspectul său original, datorat facturii și desenului specific al feței, prezintă și proprietăți fizico-mecanice deosebite, cum ar fi rezistența sporită la tracțiune, impermeabilitate față de apă, elasticitate și flexibilitate accentuată. Produsele care pot fi confecționate din piele de pește sunt foarte diverse: articole de marochinărie, articolele de decor, îmbrăcăminte, lenjerie de corp, încălțăminte.*

Cuvinte cheie: *piele de pește, încălțăminte, îmbrăcăminte, articole de marochinărie, decor.*

1. Introducere

Prelucrarea pielor crude de pește (germ. *Fischleder*, engl. *fish leather*) este considerată una dintre ramurile netradiționale ale industriei de pielărie. Actualmente pe plan mondial există în jur de 40 de companii care se ocupă cu prelucrarea pielor de pește. În ultimii 10 ani a evoluat intens tehnologia de prelucrare a acestui tip de piele. În așa țări ca Canada, Japonia, Marea Britanie, Danemarca, Norvegia, Italia, Franța este bine organizată producerea pe scară industrială a pielor de pește, cât și a confecțiilor din această materie primă. Cel mai des prelucrate și utilizate sunt pieile de rechin, scut, țipar, lup de mare, somon. Prelucrarea pielor de pește este considerată mai atrăgătoare decât prelucrarea pielor de bovine deoarece prinderea peștilor în mări și oceane este mai rentabilă decât întreținerea fermelor de animale. Producerea unei unități de suprafață a pielor de pește necesită cheltuieli mai mici de 3-5 ori, decât producerea aceleiași cantități de piele de bovine [3]. În ultimii ani, în Europa s-a mărit considerabil consumul de pește, din prelucrarea căruia în industria alimentară se formează o cantitate enormă de astfel de deșeuri ca piei, aripioare, solzii. Acestea fiind aruncate conduc la poluarea mediului înconjurător. Numai în Franța anual se consumă în jur de 20000 tone de somon afumat, aruncând aproximativ 1000 tone de piele. În Spania și țările scandinave consumul de pește este și mai mare [5]. Pielea crudă prezintă deșeurile industriale care pot fi valorificate. De exemplu, în orașelul Kallake (Franța) activează o întreprindere mică care prelucrează piei de pește, procurată pielea crudă cu numai 9 cenți bucata. Prețul de vânzare a unei piei finite variază deja între 4-5 dolari. Tot această piele transformată într-o gentuță de seară, aduce producătorului său o sumă aproximativ egală cu 200 dolari [2]. Astfel proveniența exotică a pielor de pește cât și rolul acestora în industria fashion permit obținerea unor venituri sigure, stabile și cu mult mai mari comparativ cu utilizarea pielor de bovine.

2. Proprietățile pielor de pește

După proprietățile sale fizico-mecanice, cât și după structura chimică, pieile peștilor se aseamănă mult cu pieile animalelor. Pielea finită este elastică, moale, permeabilă la vapori de apă și aer, dar impermeabilă la apă. Grosimea pielor variază între 0,07-1,2 mm. După indicele de rezistență la rupere, pieile unor specii de pește sunt de 2,5 ori mai rezistente decât pieile majorității mamiferelor (tab.1). Una dintre deosebirile esențiale o prezintă factura specifică a pielor de pește. În dependență de specie, acestea pot avea o diversitate largă de desene originale în structură, iar gama cromatică este practic nelimitată. Unicul dezavantaj îl constituie suprafața limitată a acestor piei (dimensiunile unei piei de pește deja prelucrate – 4-9 decimetri pătrați, în timp ce dimensiunile unei piei de bovine variază în jur de 1 metru pătrat și mai mult). Cu toate acestea limitarea dată este destul de relativă – de exemplu, pieile de somon ating suprafețe destul de mari, iar după aspect se aseamănă cu pieile de șarpe. După proprietățile fizico-mecanice și cele igienice, produsele confecționate din pielea de pește sunt deosebite de cele obișnuite. Durata de exploatare a acestora este mult mai mare, materia primă fiind de 2 ori mai rezistentă la frecare umedă și uscată. Datorită faptului că structura pielor de pește asigură impermeabilitate completă la apă, acestea au un termen de viață mai

mare, nu „îmbătrânesc” și nu se usucă. Confecțiile din pieile de pește pot fi curățate printr-o spălare obișnuită, fără a dăuna aspectul exterior - procedeu inadmisibil pentru articolele din piei de bovine.

Tabelul 1 Proprietățile pieilor de pește [1]

Denumirea caracteristicii	Specia de pește					Pieile de bovine
	Somn	Lin	Știucă	Crap	Crap de argint	
Umiditatea, %	7,6	6,5	6,1	5,7-7,2	7	12-16
Conținutul de oxid de crom, %	2,3	3,3	2,8	2-3,1	1,6	≥4,3
Rezistența la rupere, MPa	24,4	12,5	18,7	21,8-29,2	17,8	≥13
Alungirea la efort de 10 MPa, %	36	35	37	49,5-50,5	45	35-45
Grosimea medie, mm	0,09	0,78	0,48	0,97-1,1	0,53	1,13

3. Produse din piei de pește

Majoritatea popoarelor de nord de pe malurile bazinelor acvatice, a căror existența era asigurată din contul pescuitului, utilizau produsele acestuia la maxim. Pieile peștilor erau prelucrate și transformate în articole de vestimentație și încălțăminte. În țările asiatice pieile de rechin și scat erau utilizate pentru decorarea armelor aristocraților (fig.1,a) [4]. Pe timpurile lui Ludovic XV damele purtau corsete din pielea rechinului indonezian de tip șagrin, iar locuitorii Siberiei – iacuuții și tungușii – din timpurile străvechi, utilizau pieile de păstrăvi și mihalț pentru confecționarea încălțăminte de vară, genților pentru praf de pușcă și a pungilor pentru tutun. Pieile de rechini de dimensiuni medii, cât și pieile de scat sunt utilizate în producerea mobilei. Costumele pentru daiveri și încălțăminte ce necesită o rezistență sporită se confecționează din pieile rechinilor de specii mai mari. Tehnologiile de astăzi permit prelucrarea pieilor de pește fără utilizarea substanțelor chimice toxice, așa cum se făcea înainte, deci se obține materia primă pur ecologică ce poate fi folosită la confecționarea produselor de îmbrăcăminte și încălțăminte și pentru copii. În funcție de modul de prelucrare, deosebim piei pentru încălțăminte, vestimentație și marochinărie. În confecționarea încălțăminte se utilizează piei de sânger, lup de mare, crap (fig.1,c). Pentru o rochie sau un impermeabil vor fi utile pieile de somon, păstrăv, țipar, hering. Nu demult compania Skini (Scoția) a lansat linia de producere a lenjeriei de corp din pielea de somon (fig.1,d) ca o variantă alternativă a confecțiilor din pieile animalelor exotice [6]. Pieile de pește în diverse combinații creează un aspect neobișnuit, unde efectul decorativ este atins la maxim. Crearea unui produs vestimentar (fig.1,b) poate necesita, în funcție de model, de la 20 până la 200 de piei. Pentru asamblarea acestora se folosește principiul „patch-work” [7]. În afară de articolele vestimentare și de încălțăminte pielea de pește este prezentă și în unele obiecte de interior, cum ar fi vase sau tablouri. Spre exemplu, cel mai mare tablou efectuat din piele - peisajul provinciei Sunhuatziian, 5×2 m (fig.1,e) prezintă anume pielea de pește, procesul de creare a căruia a durat mai mult de o lună, fiind nevoie de 400 de piei de pește [8].

Figura 1. Produse din piele de pește

Bibliografie

1. Зурабян, К.М., Краснов, Б.Я. *Справочник по материалам применяемым в производстве обуви кожгалантереи*. Изд. Schoe Icons, Москва, 2004.
2. <http://belomorsklib.ru/fashion/modelers00555.html> (accesat la 08.09.2012).
3. http://www.travers.su/stat/files/1212135056artamonov_statuya.pdf / А. Артамонов. *Технолог химчистки*. «Помощница», 8-13 с. (accesat la 13.09.2012).
4. http://ru.wikipedia.org/wiki/рыбья_кожа (accesat la 15.09.2012).
5. http://exotickozha.ru/kozha_ryby_aksessuary_pivu_article_15.html (accesat la 10.09.2012).
7. <http://propercourse.blogspot.com/2011/01/tilapia.html> (accesat la 25.09.2012).
8. <http://sunja-edu.livejournal.com/347090.html> (accesat la 25.09.2012).
9. <http://russian.dbw.cn/system/2011/06/07/000363437.shtml> (accesat la 28.09.2012).